

KURZ INFORMAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Bibliografické citace II – elektronické dokumenty

Ústřední knihovna FF MU

<http://knihovna.phil.muni.cz>

1. prosince 2009

Obsah kurzu

Úvod do problematiky

- Proč citovat
- Citační (ne)etika
- Plagiátorství
- Terminologie
- Metody citování
- Zásady při tvorbě citací
- Citační normy, styly

Bibliografické citace - elektronické dokumenty (dle normy ČSN ISO 690-2)

- Obecná pravidla
- Prvky citace
- Tvorba bibliografických záznamů prakticky - jednotlivé typy dokumentů

Proč je nutné citovat...

- Autorská/publikační/citační etika.
- Poskytnout dostatek údajů k tomu, aby byl kdokoli schopen nalézt dokument, z něhož autor čerpal
 - návaznost na předchozí poznání,
 - získání širšího kontextu dané tematiky.
- Prokázat, že se orientujeme v daném oboru/problematicce.
- Vytváří se tzv. skryté bibliografie.

Citační (ne)etika

- Necitování děl, ze kterých autor čerpal (snaha o zastření plagiátorství nebo pouhá nedbalost).
- Citování děl, která autor nepoužil (citování tzv. „kapacit“ v daném oboru nebo snaha vytvořit dojem, že bylo použito více informačních zdrojů).
- Citace vlastních děl – tzv. autocitace (snaha propagovat sama sebe, i když starší dílo zcela nesouvisí nebo se týká pouze okrajově díla nového).
- Nepřesné a neúplné citace (ztížení identifikace díla, ze kterého autor čerpal).

Plagiátorství

- Zcizíme cizí rukopis a publikujeme jej pod svým jménem.
- Převezmeme něčí myšlenku či výsledky něčí práce, uvedeme je bez upozornění na skutečného autora.
- Převezmeme část textu či odstavců, graficky je nevymezíme a neuvedeme bibliografickou citaci.
- Převezmeme původní text a pouze jej stylisticky upravíme.

Terminologie

- **Citát** (quotation) - doslovné uvedení cizího výroku nebo textu v rámci vlastního dokumentu, vymezené uvozovkami a doplněné citací.
- **Citace** (citation) - zkrácená identifikace pramene, ze kterého daný výrok nebo text pochází, kterou uvádíme přímo v textu, a jíž spojujeme citované místo se záznamem v seznamu bibliografických citací.
- **Bibliografická citace/bibliografický záznam** (bibliographic reference) - systematicky uspořádané údaje, které jednoznačně identifikují použitý dokument.
- **Seznam bibliografických citací/záznamů** (list of bibliographic references) - seznam odkazů na použitou literaturu (zpravidla na konci práce).

Metody citování 1/3

1) Citování pomocí prvního údaje v bibliografickém záznamu a data vydání (tzv. „Harvardský systém“)

- V místě, kde citujete dané dílo v textu, uvedete do kulatých nebo hranatých závorek první údaj nebo slova z bibliografického záznamu citovaného díla a dále rok vydání. Volitelně se může uvést číslo stránky, kde se daný citát nebo parafrázovaná myšlenka vyskytuje.
- např. v textu: ... [Horyna, 2005] nebo (Horyna, 2005, s. 338) ...
- V seznamu bibliografických citací (na konci práce) se poté **záznamy uspořádají abecedně**, nečíslojí se:

BALABÁN, Ivan. ...

HORYNA, Břetislav. Dějiny rané romantiky : Fichte, Schlegel, Novalis. 1. vyd. Praha : Vyšehrad, 2005. 453 s. Reflexe. ISBN 80-7021-810-X.

...

Metody citování 2/3

2) Citování pomocí průběžných poznámek

- Za každým citovaným místem v textu zapíšete číslici buď

a) v horním indexu³ nebo

b) v kulaté závorce na řádce (3),

která koresponduje s číselně řazenými poznámkami, uspořádanými podle pořadí jejich výskytu v textu.

Poznámky mohou obsahovat celý **bibliografický záznam citovaného díla**, ale také lze uvést pouze následující údaje oddělené čárkou: **jméno autora, název díla a volitelně přesné vymezení stránek**.

př. poznámky pod čarou:

3. VIDOVIČOVÁ, L., GREGOROVÁ, E., Věkové normy v sociologické perspektivě, s. 201–217. **NEBO:**

3. VIDOVIČOVÁ, Lucie, GREGOROVÁ, Eva. Věkové normy v sociologické perspektivě. *Sociální studia*. 2007, 1–2, s. 201–217. ISSN 1214-813X.

4. Viz tamtéž, s. 210.

15. Viz 3, s. 215.

- V seznamu bibliografických citací (na konci práce) se **záznamy uspořádají abecedně**, nečíslují se:

BLACKSMITH, Alan. ...

...

VIDOVIČOVÁ, Lucie, GREGOROVÁ, Eva. Věkové normy v sociologické perspektivě. *Sociální studia*. 2007, 1–2, s. 201–217. ISSN 1214-813X.

...

Metody citování 3/3

3) Citování pomocí číselných odkazů

- Tento styl citování vychází z toho, že **kompletní** bibliografický **seznam použité literatury** má **číselně označené jednotlivé záznamy**.
- V místě citování díla uvedete do **kulaté (popř. hranaté) závorky číslo daného bibliografického záznamu v pořadí, v němž byl poprvé v práci citován**.
- V případě, že **stejně dílo** citujete v textu na několika různých místech, stále používáte **stejně číslo** jako u citace první.
- Opět je možné volitelně uvést příslušnou stranu nebo rozsah stran, pokud je citována pouze určitá část či myšlenka.
- např. v textu: ... (71) nebo [72, s. 16] ...
- V seznamu bibliografických záznamů se **záznamy uspořádají číselně**, v pořadí v němž byly poprvé uvedeny v textu:

...

71. SVOBODA, Mojmír aj. *Applikovaná psychodiagnostika v České republice : zjištění stavu, potřeb a perspektivy psychologické diagnostiky v České republice*. 1. vyd. Brno : MSD, 2004. 234 s. ISBN 80-86633-12-8.

72. MAREŠ, Jiří. *Psychodiagnostika podporovaná počítačem*. Praha : Ústav pro informace ve vzdělávání, 1992. ISBN 80-21101-21-0.

Zásady při tvorbě citací

- Přesnost, přehlednost a jednotnost údajů (vybrat si jednu metodu citování a jeden způsob zápisu bibliografické citace pro danou práci a tohoto systému se držet).
- Úplnost (více údajů pro zpětnou identifikaci).
- Použití primárních pramenů (citovat údaje pouze z publikací, které jsme měli v ruce - nepřesnosti při přejímané citaci).
- Slova v citacích zkracovat podle ČSN ISO 4. Informace a dokumentace : pravidla zkracování slov z názvů a názvů dokumentů.
- Platí zásada zachování pravopisných norem pro daný jazyk (u cizojazyčné literatury).
- Chybějící údaj přeskočit (pokud chybí, vynecháme jej a pokračujeme údajem následujícím).

Citační normy, styly

- **Norma ČSN ISO 690** Bibliografické citace : obsah, forma a struktura - pro tvorbu citací tradičních dokumentů (monografie, seriály, články...)
- **Norma ČSN ISO 690-2** Bibliografické citace - Část 2: Elektronické dokumenty nebo jejich části - pro tvorbu citací elektronických dokumentů

Normy jsou pro MU přístupné z: <https://inet.muni.cz/app/index.jsp?id=dokum.enormy>

- **APA** (American Psychological Association) - převážně pro psychologii, pedagogiku a některé další spol. vědy.
Citační manuál APA na www stránkách Psychologického ústavu FF MU.
- **MLA** (Modern Language Association) - pro humanitní obory, zejména jazykovědu (anglistika, amerikanistika...).
- **Chicago, Turabian** style...
- Citace dle pravidel konkrétních časopisů, vědních oborů (i dle doporučení jednotl. kateder na VŠ)
- Řada databází (EBSCO, ProQuest...) umožňují generování citací článků do různých citačních stylů (APA, MLA, Chicago...)
- Volně dostupné generátory citací: např. <http://www.citace.com/moduly.php>, <http://citationmachine.net>
- <http://www.calvin.edu/library/knightcite>

Struktura bibliografických citací (záznamů)

Elektronické dokumenty (dle normy ČSN ISO 690-2)

- Obecná pravidla
- Prvky citace
- Bibliografické citace jednotlivých typů dokumentů

Elektronické dokumenty - obecná pravidla

- **Elektronický dokument** – *dokument v elektronické formě zpřístupňovaný počítačovou technikou [ČSN ISO 690-2, s. 8]*
- (e-books, e-časopisy, e-články, databáze, audio/video dokumenty, e-mailové zprávy, systémy elektronických zpráv, počítačové programy...)
- **Obecná pravidla** (zápis jména autora, zápis údajů dle jazyka dokumentu, velká písmena, transliterace, interpunkce, ...) – platí **jako u tištěných dokumentů**
- **Zdroj údajů** – samotný e-dokument (úvodní obrazovka obsahující název nebo její ekvivalent), ev. doprovodná dokumentace, obal...
- **Povinné prvky** – ty, které jsou v dokumentu (ev. doprovodném materiálu) a jsou okamžitě dostupné
- **Volitelné prvky** – vhodné uvést, jsou-li snadno dostupné
- odkazovat na dokument, který byl viděn nebo užíván při citování (název, data, lokace atd. konkrétní verze).

Prvky citace

Tištěné dokumenty (*zákl. prvky pro monografie*)

- Primární odpovědnost (P)
- Názvové údaje (Název : podnázev) (P)
- Sekundární odpovědnost (V)
- Vydání (P)
- Nakladatelské údaje Místo vydání (V) : Nakladatel (V),
- Rok vydání (P)
- Rozsah (V)
- Edice (V) (Název edice, číslo svazku)
- Poznámky (V)
- Standardní číslo (ISBN, ISSN...) (P)
- *P – povinný prvek; V – volitelný, nepovinný*

Elektronické dokumenty (*prvky pro e-monografie, db...*)

- Primární odpovědnost (P)
- Názvové údaje (Název : podnázev) (P)
- **Druh nosiče (P)**
- Sekundární odpovědnost (V)
- Vydání *a/nebo* Verze(P)
- Nakladatelské údaje = Místo vydání (P) : Nakladatel (P),
- Datum vydání (P)
- **Datum aktualizace/revize (P)**
- **Datum citování** (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- Edice (V) (Název edice, číslo svazku)
- Poznámky (V)
- **Dostupnost/přístup** (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- Standardní číslo (P)

Prvky citace

- **NÁZEV**

- tak, jak je uveden v prameni;

- není-li žádný název, nahradí se **několika prvními slovy z dokumentu a třemi tečkami ...** (symbol pro vynechání textu); k tomuto „náhradnímu názvu“ se do hranatých závorek zapíše stručný popis obsahu dokumentu

- u **elektronické pošty a příspěvků do systému veřejných zpráv** (elektronické konference...) - místo názvu **předmět** zprávy

- **DRUH NOSIČE** (povinný prvek)

- v **hranatých závorkách []** bezprostředně po názvu; např. [online] [CD-ROM] [DVD] [digitální knihovna];

- v tomto prvku lze upřesnit i druh dokumentu ⇒ [online databáze] [monografie na CD-ROM] [elektronická pošta] apod.

- **VYDÁNÍ / VERZE** (povinný prvek)

- údaje o vydání, u e-dokumentů se používají také výrazy jako verze, úroveň, aktualizace (angl. edition, release, level, update); do citace se zapisují **tak, jak jsou uvedeny v dokumentu** ⇒ 1. vyd. -- 2nd edition -- Version 2.0 -- 3. aktualizace -- cvičná úroveň

- 2. vyd., verze 1.2

- **DATUM AKTUALIZACE/REVIZE** (povinný prvek)

- kde je to možné, musí se za datem publikování uvést **datum aktualizace** nebo **revize** ve stejné formě **jako v prameni, v jazyce originálu** ⇒ aktualizováno v dubnu 2009 -- rev. 20. května 2008 -- last updated August 2009

- **DATUM CITOVÁNÍ** - povinný prvek pro **online** dokumenty; pro ostatní typy e-dokumentů volitelný

- v **hranatých závorkách []** datum, kdy byl dokument skutečně viděn, kdy z něj bylo citováno ⇒

- [cit. 15. března 2009] -- [cit. 2009-03-15]

- **DOSTUPNOST**

- u online dokumentu nutné uvést **lokaci dokumentu** včetně přístupového protokolu ⇒

- Dostupný na WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/5069>>;

- Dostupné přes anonymní FTP na: mrakoplas.phil.muni.cz;

- Dostupná z Gale Virtual Reference Library;

- Dostupný **také** v databázi Academic Search Complete (EBSCO) apod.

Elektronické monografie, webová sídla, databáze (a počítačové programy)

Prvky citace:

- Primární odpovědnost (P)
- Název : podnázev (P)
- **Druh nosiče** (P)
- Sekundární odpovědnost (V)
- Vydání (P)
- Místo vydání (P) : Vydavatel (P), Datum vydání (P) = tzv. nakladatelské údaje
- **Datum aktualizace/revize** (P)
- **Datum citování** (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- Edice (V) (= Název edice, číslo svazku)
- Poznámky (V)
- **Dostupnost a přístup** (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- Standardní číslo (P)

Elektronické monografie, www sídla, databáze (a počítačové programy)

Primární odpovědnost. *Název* : *podnázev* [druh nosiče]. Sekundární odpovědnost. Vydání a/nebo Verze. Místo vydání : Nakladatel/Vydavatel, datum vydání, datum aktualizace/revize [datum citování u online dokumentů]. Edice. Poznámky. Dostupnost a přístup u online dokumentů. Standardní číslo.

Monografie (sbírka básní) na CD-ROMu:

- *Krajinou básníka Li Po* [CD-ROM]. [Kolín] : Polabská kulturní společnost, 2004. Název na úvodní obrazovce: Krajinou básníků Li Po, Wang Weje, Chan Šana. 1 optický disk.

Online encyklopedie volně dostupná na webu

- *iEncyklopedie.cz* : náboženství, filozofie, humanitní obory. [Praha] : Karmelitánské nakladatelství, 2007– [cit. 2009-11-2008]. Dostupná na [www](http://www.iencyklopedie.cz): <<http://www.iencyklopedie.cz>>.

Webová stránka, sídlo:

- Raclavský, Jiří. *Logika* [online]. Brno : Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Katedra filozofie, c1999-2004, poslední změna 2006-03-09 [cit. 2009-11-28]. Dostupné na WWW: <<http://www.phil.muni.cz/fil/logika>>.
- BRATKOVÁ, Eva. *Eva Bratkova's Personal Page* [online]. Praha : Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, created 1995-10-20, last updated 2009-10-27 [cit. 2009-11-28]. Dostupné na WWW: <<http://www1.cuni.cz/~brt>>.

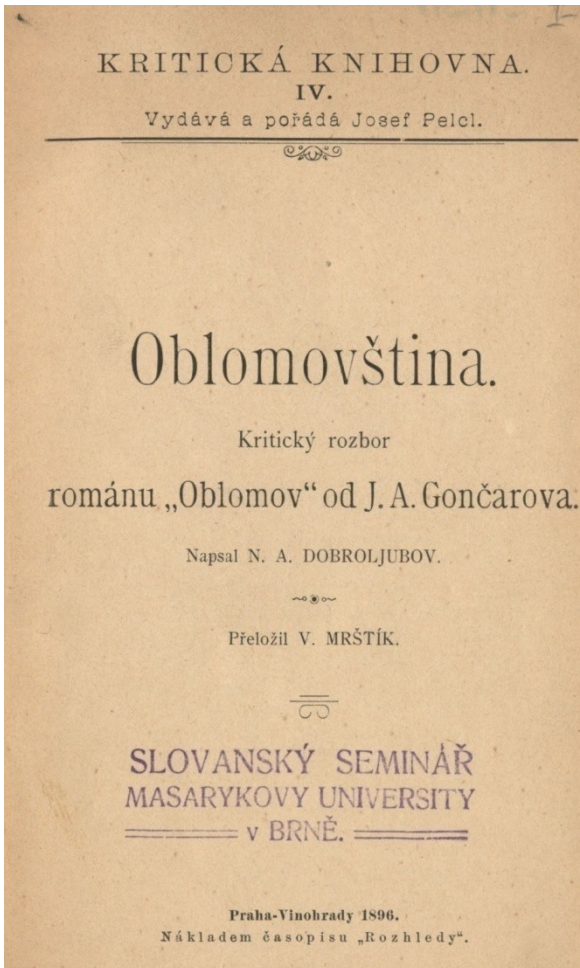
Databáze:

- Národní knihovna České republiky. *Databáze starých tisků a map NK ČR (1501-1800)* [online databáze]. Praha : Národní knihovna České republiky [cit. 2009-11-28]. Dostupná na WWW: <<http://sigma.nkp.cz/cze/STT>>.

Vyzkoušejte si...

- PŘ. Vytvořte bibliografickou citaci/záznam monografie v tištěné podobě, která má **také** svoji digitální verzi v digitální knihovně Kramerius – <http://kramerius.nkp.cz>. Které schéma použijete?

Primární odpovědnost. *Název* : *podnázev* [druh nosiče]. Sekundární odpovědnost. Vydání a/nebo Verze. Místo vydání : Nakladatel/Vydavatel, datum vydání, datum aktualizace/revize [datum citování u online dokumentů]. Edice. Poznámky. Dostupnost a přístup. Standardní číslo.

Primární odpovědnost. *Název* : *podnázev*. Sekundární odpovědnost. Vydání. Místo vydání : Nakladatel, rok vydání. Rozsah díla. Edice. Poznámky. Dostupné také z WWW: <<http://...>>. ISBN.

DOBROLJUBOV, N. A. *Oblomovština : kritický rozbor románu "Oblomov" od J.A. Gončarova*. Přeložil V. Mrštík. Praha : Nákladem časopisu Rozhledy, 1896. 55 s. Kritická knihovna, 4. Dostupné **také** z WWW:
<<http://kramerius.nkp.cz/kramerius/handle/ABA001/11454974>>.

(Nesamostatné) **části** elektronických monografií, www sídel/stránek, databází...

Prvky citace:

- **Primární odpovědnost** (zdrojového dokumentu) (P)
- **Název** : podnázev (zdrojového dokumentu) (P)
- **Druh nosiče** (P)
- Sekundární odpovědnost (zdrojového dokumentu) (V)
- **Vydání** (P)
- **Místo vydání** (P) : **Vydavatel** (P), **Datum vydání** (P).
- **Datum aktualizace/revize** (P)
- Datum citování (P pro online dokumenty; V pro ostatní)

- **Označení části** (kapitola nebo jiné ekv. označení) (P)
- **Název části** (P)
- Číslování v rámci zdrojového dokumentu (V)
- **Lokace** části ve zdrojovém dokumentu (P)
- Poznámky (V)
- **Dostupnost**, přístup (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- **Standardní číslo** (P)

→ nejdříve se cituje zdroj jako celek, konkrétní část se cituje až po něm

(Nesamostatné) části elektronických monografií, www sídel, databází...

Primární odpovědnost (zdrojového dokumentu). *Název* : *podnázev* (zdrojového dokumentu) [druh nosiče]. Sekundární odpovědnost (zdrojového dokumentu). Vydání a/nebo verze. Místo vydání : Vydavatel, Datum vydání, Datum aktualizace/revize [Datum citování u online dokumentů]. **Označení části (kapitoly aj.), Název části.** Číslování v rámci zdrojového dokumentu. Lokace v rámci zdrojového dokumentu. Poznámky. Dostupnost a přístup. Standardní číslo.

Primární odpovědnost (zdroj. dok.). *Název* : *podnázev* (zdroj. dok.) [druh nosiče]. Vydání a/nebo verze. Místo vydání : Vydavatel, Datum vydání, Datum aktualizace/revize [Datum citování u online dok.]. **Označení části (kapitoly aj.), Název části.** Lokace v rámci zdroj. dok. Dostupnost a přístup. Standardní číslo.

Kapitola z publikace na CD-ROM:

- HEJNOVÁ, Miroslava, HŮLEK, Julius, UHLÍŘ, Zdeněk. *Ve znamení nové doby : první dvě století tištěné knihy v Čechách = Under the torch of the modern era : the first two century of book-printing in Bohemia* [CD-ROM]. Praha : Národní knihovna ČR, 2000 [cit. 2009-11-28]. [Kapitola 2], **Reformace. "Druhá" scholastika, konfese, katechismy.**

Část elektronické monografie:

- *Games and simulations in online learning : research and development frameworks.* David Gibson, Clark Aldrich, Marc Prensky (ed.). Hershey : Information Science Publishing, c2007. **Section 3, What teachers should know and be able to do, s. 149-234.** Dostupná v Gale Virtual Reference Library: <<http://go.galegroup.com/ps/start.do?p=GVRL&u=masaryk>>. ISBN 1-59904-306-8.

Část www sídla (databáze):

- *Kdo je kdo v české slavistice* [online]. Praha : Národní knihovna České republiky – Slovanská knihovna, c2005 [cit. 2009-11-28]. **O databázi.** Dostupné na WWW: <<http://www.slaviste.cz/index.php?page=o-databazi>>.

Vyzkoušejte si...

- Př. Vytvořte bibliografickou citaci/záznam části webového sídla – stránku „About“ online encyklopedie Wikipedia, anglické verze.

Primární odpovědnost (zdroj. dok.). *Název* : *podnázev* (zdroj. dok.) [druh nosiče]. Vydání a/nebo verze. Místo vydání : Vydavatel, Datum vydání, Datum aktualizace/revize [Datum citování u online dok.]. **Označení části (kapitoly aj.), Název části.** Lokace v rámci zdroj. dok. Dostupnost. Standardní číslo.

Wikipedia : the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, **2001– , last modif. on 1 December 2009** [cit. 2009-12-01]. **Wikipedia:About.** Dostupná z WWW: <<http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:About>>.

(Samostatné) příspěvky do e-monografií, sborníků, databází...

Prvky citace

- **Primární odpovědnost** (k příspěvku) (P)
- **Název** (příspěvku) (P)

In

- **Primární odpovědnost** (zdrojového dokumentu) (povinný)
- **Název** (zdrojového dokumentu) (P)
- **Druh nosiče** (P)
- Sekundární odpovědnost zdrojového dokumentu (V)
- **Vydání** a/nebo verze (P)
- **Místo vydání** (P) : **Vydavatel** (P), **Datum vydání** (P).
- **Datum aktualizace/revize** (P)
- Datum citování (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- Číslování v rámci zdrojového dokumentu (V)
- **Lokace** v rámci zdrojového dokumentu (P)
- Poznámky (V)
- **Dostupnost** a přístup (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- **Standardní číslo** (P)

(Samostatné) příspěvky do elektronických monografií, databází...

Primární odpovědnost k příspěvku. Název : podnázev příspěvku. In Primární odpovědnost ke zdrojovému dokumentu. *Název : podnázev zdrojového dokumentu* [druh nosiče]. Podřízená odpovědnost zdrojového dokumentu. Vydání a/nebo verze. Místo vydání : Vydavatel, Datum vydání, Datum aktualizace/revize [Datum citování u online dokumentů]. Číslování v rámci zdrojového dokumentu. Lokace v rámci zdrojového dokumentu. Poznámky. Dostupnost a přístup. Standardní číslo.

- BARTOŠEK, Miroslav. Česká digitální matematická knihovna. In *INFORUM 2008 : 14. ročník konference o profesionálních informačních zdrojích, Praha 28.-30. května 2008 : sborník příspěvků konference [online]*. Praha : Albertina icome Praha, 2008 [cit. 2009-11-28]. Dostupný na WWW: <<http://inforum.sk/pdf/2008/bartosek-miroslav-cze.pdf/>>. ISSN 1801-2213.
- Peckinpah. In *Co je co : vaše encyklopedie [online]*. Brno : Optimus, 2000- , heslo vytvořeno 2000-03-14, aktualizováno 2008-07-14 [cit. 2009-11-28]. Dostupné na WWW: <http://www.cojeco.cz/index.php?detail=1&s_lang=2&id_desc=71339>

Vyzkoušejte si...

Př. Vytvořte bibliografický záznam hesla „bibliografická citace“ v terminologické databázi KTD dostupné z <http://sigma.nkp.cz>

Primární odpovědnost k příspěvku. **Název :** podnázev příspěvku. **In** Primární odpovědnost ke zdrojovému dokumentu. *Název : podnázev zdrojového dokumentu* [druh nosiče]. Podřízená odpovědnost zdrojového dokumentu. Vydání a/nebo verze. Místo vydání : Vydavatel, Datum vydání, Datum aktualizace/revize [Datum citování u online dokumentů]. Číslování v rámci zdrojového dokumentu. Lokace v rámci zdrojového dokumentu. Poznámky. Dostupnost a přístup. Standardní číslo.

Bibliografická citace. **In** *KTD : Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online databáze]. Praha : Národní knihovna České republiky, 2003– [cit. 2009-12-01]. Systém. č.: 000000349. Dostupné z WWW: <<http://sigma.nkp.cz/cze/ktid>>.

Elektronické seriálové publikace

Seriálová publikace jako celek:

- **Název** (P)
- **Druh nosiče** (P)
- **Vydání** (P)
- **Místo vydání** (P) : **Vydavatel** (P)
- **Datum vydání** (P)
- **Datum citování** (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- Edice (V)
- Poznámky (V)
- **Dostupnost a přístup** (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- Standardní číslo – **ISSN** (P)

Elektronické seriálové publikace

Název : podnázev [druh nosiče]. Vydání a/nebo verze. Místo vydání : Vydavatel, datum vydání [datum citování]. Edice. Poznámky. Dostupnost. Standardní číslo.

- *Knižnica* [online]. Martin (Slovensko) : Slovenská národná knižnica, 2000– [cit. 2009-11-28]. Dostupný na WWW: <<http://www.snk.sk/?casopis-kniznica>>. ISSN 1336-0965.
- *Chemické listy* [online]. Praha : Česká společnost chemická, 1997– [cit. 2009-11-28]. 1x měsíčně. Vychází také v tištěné formě od roku 1876 (ISSN 0009-2770) a na CD-ROM (ISSN 1803-2389). Dostupný z WWW: <<http://www.chemicke-listy.cz/>>. ISSN 1213-7103.

(tento příklad z manuálu E. Bratkové (2008, s. 29) výborně ukazuje zápis časopisu, který vychází také v dalších formách)

Vyzkoušejte si...

- Vytvořte bibliogr. citaci/záznam elektronického časopisu Pro-Fil jako celku, vycházejícího na FF MU – viz <http://profil.muni.cz>
- *Nezapomeňte: Vychází stále nebo jeho vydávání bylo ukončeno?*

Název : podnázev [druh nosiče]. Vydání a/nebo verze. Místo vydání : Vydavatel, datum vydání [datum citování]. Edice. Poznámky. Dostupnost. Standardní číslo.

Pro-Fil [online]. Brno : Katedra filozofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 2000- [cit. 2009-12-01]. Číslovaná verze vychází 2x ročně, aktuální část je udržována průběžně. Dostupný z WWW: <<http://profil.muni.cz/index.php>>. ISSN 1212-9097.

Články v elektronických časopisech

Prvky citace

- **Primární odpovědnost (k článku)** (P)
- **Název (článku)** (P)
- **Název** (seriálové publikace) (P)
- **Druh nosiče** (P)
- **Vydání** (P)
- **Označení čísla** (P)
- **Datum aktualizace/revize** (P)
- Datum citování (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- **Lokace** v rámci zdrojového dokumentu (P)
- Poznámky (V)
- Dostupnost a přístup (P pro online dokumenty; V pro ostatní)
- **ISSN** (P)

Články v elektronických časopisech

Primární odpovědnost k článku. **Název : podnázev článku. Název : podnázev zdrojového dokumentu (časopisu)** [druh nosiče]. Vydání. Datum vydání zdrojového dokumentu (**Rok**), **Svazek (Ročník)**, **Číslo**, Datum aktualizace/revize [datum citování u online dokumentů]. Lokace v rámci zdrojového dokumentu. Poznámky. Dostupnost u online dokumentů. ISSN.

- VANĚK, Aleš. Je elektronická kniha (eBook) dalším stupněm v evoluci publikování dokumentů? *Ikaros* [online]. 2001, roč. 5, č. 10 [cit. 2009-11-28]. Dostupný na WWW: <http://www.ikaros.cz/node/827>. ISSN 1212-5075.
- KOHOUT, Štěpán. Kde voní pergamen : skriptorium biskupa Jindřicha Zdíka. *KROK : knihovnická revue Olomouckého kraje* [online]. 2004, roč. 1, č. 3, s. 29–32. [cit. 2009-11-28]. Dostupný na WWW: <<http://www.vkol.cz/data/soubory/krok/krok0403.pdf>>. ISSN 1214-648x.

Vyzkoušejte si...

Př. Přes internetový vyhledávač vyhledejte článek „Problém plagiátorství na vysokých školách“ od Evy Zadražilové, který byl zveřejněn v elektronickém časopise **Inflow**, v čísle **5** z roku **2008**.

Primární odpovědnost k článku. Název : podnázev článku. Název : podnázev zdrojového dokumentu (časopisu) [druh nosiče]. Vydání. Datum vydání zdrojového dokumentu (Rok), Svazek (Ročník), Číslo, Datum aktualizace/revize [datum citování u online dokumentů]. Lokace v rámci zdrojového dokumentu. Poznámky. Dostupnost u online dokumentů. ISSN.

ZADRAŽILOVÁ, Iva. Problém plagiátorství na vysokých školách. *Inflow : information journal* [online]. 2008, roč. 1, č. 5 [cit. 2009-12-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.inflow.cz/problem-plagiatorstvi-na-vysokych-skolach>>. ISSN 1802-9736.

Elektronické zprávy

- **Primární odpovědnost (zprávy) (P)**
- **Název (zprávy) (P)** = „předmět“
- **Název (zdrojového systému zpráv) (P)**
- **Druh nosiče (P)**
- Podřízená odpovědnost/příjemce (V)
- **Místo vydání (P) : Vydavatel (P),**
- **Datum vydání (P)** - u osobní a neveřejné korespondence se uvádí **datum odeslání**
- **Datum citování (P)**
- Číslování v rámci systému zpráv (V)
- **Lokace v rámci systému zpráv (P)**
- Dostupnost a přístup - *povinné s výjimkou osobní nebo neveřejné komunikace*
- Poznámky (V)

Elektronické zprávy

Primární odpovědnost ke zprávě. Název zprávy. In *Název systému zpráv* [druh nosiče]. Podřízená odpovědnost/příjemce zprávy. Místo vydání : Vydavatel, Datum vydání (=u osobní a neveřejné korespondence datum odeslání) [datum citování]. Číslování v rámci systému zpráv. Lokace v rámci systému zpráv. Poznámky. Dostupnost a přístup (s výjimkou osobní nebo neveřejné komunikace).

Zpráva z elektronické konference:

- NOVÁ, Hana. VISK8-A na r.2009. In *KNIHOVNA List : Diskusni skupina knihoven a automatizace knihoven* [online]. Praha : CESNET, Thu, 27 Nov 2008 16:20:52 +0100 [cit. 2009-11-28]. Dostupný z Internetu: [<knihovna@CESNET.CZ>](mailto:knihovna@CESNET.CZ). Dostupné také na WWW: <http://listserv.cesnet.cz/cgi-bin/wa?A2=ind0811&L=knihovna&T=0&F=&S=&P=8625>.

Neveřejná zpráva z osobní e-mailové komunikace:

- Optimistický, Jaroslav. RE: Citovani dokumentu – please help! [elektronická pošta]. Message to: Josef Bezradný. 26 Nov 2009 [cit. 2009-11-28]. Osobní komunikace.

Vyzkoušejte si...

- Př. Vytvořte bibliografický záznam 1 zprávy z Vaší e-mailové korespondence

Primární odpovědnost ke zprávě. Název zprávy. **In** *Název systému zpráv* [druh nosiče]. Podřízená odpovědnost/příjemce zprávy. Místo vydání : Vydavatel, Datum vydání (=u osobní a neveřejné korespondence datum odeslání) [datum citování]. Číslování v rámci systému zpráv. Lokace v rámci systému zpráv. Poznámky. Dostupnost a přístup (s výjimkou osobní nebo neveřejné komunikace).

Pozor – jedná se o osobní mail nezveřejněný na internetu v něj. systému zpráv – vynecháte proto patřičné údaje...

Diplomové práce

- Tento typ publikace norma ISO 690 neřeší, strukturu citačního záznamu navrhuje ve svých metodických materiálech Eva Bratková:

Primární odpovědnost. Název diplomové/bakalářské práce. Sídlo univerzity, rok obhájení. Rozsah. Typ práce (odpovídající akademický titul). Univerzita, Fakulta, Ústav (Katedra, Kabinet), kde byla práce obhájena. Vedoucí práce.

Pro zopakování 2 záznamy tištěných (nepublikovaných) DP:

- BILAVČÍKOVÁ, Jana. *Projektové vyučování ve vlastivědě*. Brno, 1999. 97 l., 25 l. příl. Diplomová práce (Mgr.). Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí diplomové práce Miloslava Machalová.
- JŮVA, Vladimír. *Vývoj německé muzeopedagogiky*. Brno, 1992. 213 l., 4 l příloh. Disertační práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav pedagogických věd.

Diplomové práce – elektronické verze

Příklad nepublikované tištěné verze bakalářské práce, která byla později zdigitalizována; e-verze je dostupná v Informačním systému MU:

- DOLEŽEL, Michal. *Staré japonské literární památky a jejich estetika*. Brno, 2003. 45 l. Bakalářská práce (Bc.). Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Sdružená uměnovědná studia. Dostupná **také** v Informačním systému MU: <https://is.muni.cz/auth/th/52330/ff_b>.

Příklad diplomové práce uveřejněné **pouze elektronicky** v Informačním systému MU:

- POUROVÁ, Eva. *Attempting to become a successful hybrid : the bilingual position of the Latinos in the United States [online]*. Brno : Masarykova univerzita, 2008 [cit. 2009-11-28]. 61 s. Diplomová práce (Mgr.). Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Katedra anglistiky a amerikanistiky. Dostupná v Informačním systému MU: <http://is.muni.cz/th/40204/ff_m/>.

Děkujeme za pozornost

Eva Trochtová, Zdeňka Máčková, Nikol Neupauerová Gistingrová

Ústřední knihovna FF MU
referenční služby
reference@phil.muni.cz

ÚK FF MU
<http://knihovna.phil.muni.cz>

Facebook
<http://www.facebook.com/rs.knihovnaffmu>

[ICQ 362131842](https://www.icq.com/number/362131842)

Použité zdroje

- BRATKOVÁ, Eva. *Citování literatury a tvorba bibliografických záznamů podle mezinárodních norem ISO 690 a ISO 690-2* [online]. Verze 1.0. Praha : Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví, 2007 [cit. 2009-11-25]. Dostupné po registraci na WWW: <<http://texty.jinonice.cuni.cz/studijni-texty/>>.
- Bratková, Eva (zprac.). *Metody citování literatury a strukturování bibliografických záznamů podle mezinárodních norem ISO 690 a ISO 690-2 : metodický materiál pro autory vysokoškolských kvalifikačních prací* [online]. Verze 2.0, aktualiz. a rozšíř. Praha : Odborná komise pro otázky elektronického zpřístupňování vysokoškolských kvalifikačních prací, Asociace knihoven vysokých škol ČR, 2008-12-22 [2009-11-25]. 60 s. (PDF). Dostupný z WWW: <<http://www.evskp.cz/SD/4c.pdf>>.
- ČSN ISO 690 (01 0197). *Dokumentace – Bibliografické citace – Obsah, forma a struktura*. 2. vyd. Praha : Český normalizační institut, 1996. 32 s.
- ČSN ISO 690-2 (01 0197). *Informace a dokumentace – Bibliografické citace – Část 2: Elektronické dokumenty nebo jejich části*. 1. vyd. Praha : Český normalizační institut, 2000. 22 s.
- JANOŠ, Karel. *Informační etika*. 1. vyd. Praha : Česká informační společnost, 1993. 134 s.
- *Kurz práce s informacemi* [online]. Brno : Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2007 [cit. 2009-11-25]. Jak správně citovat. Dostupný z: <http://is.muni.cz/elportal/estud/ff/js07/informace/materialy/pages/citace_opora.pdf>.
- *KTD : Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online databáze]. Praha : Národní knihovna ČR, 2003– [cit. 2009-04-24]. Dostupný z WWW: <<http://sigma.nkp.cz/cze/ktid>>.

Další užitečné zdroje

MEŠKO, Dušan, KATUŠČÁK, Dušan, FINDRA, Ján aj. *Akademická příručka*. České, upr. vyd. Martin : Osveta, 2006. 481 s. ISBN 80-8063-219-7.

ECO, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc : Votobia, 1997. 271 s. ISBN 80-71981-73-7.

ŠANDEROVÁ, Jadwiga, MILTOVÁ, Alena. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách : několik zásad pro začátečníky*. Vyd. 1. Praha : Sociologické nakladatelství, 2005. 209 s. ISBN 80-86429-40-7.

ČMEJRKOVÁ, Světlá, DANEŠ, František, SVĚTLÁ, Jindra. *Jak napsat odborný text*. Vyd. 1. Praha : Leda, 1999. 255 s. ISBN 80-85927-69-1.

